

KUR'AN ARAPÇASI

Ders 1

Kuran Arapçasına Giriş

Dr. M. Lutfi Hocaoglu

Cümle

- Arapçada cümleler iki türlüdür:
  - İsim Cümlesi
  - Fiil Cümlesi
- Türkçedeki cümleler gibi düşünülmemesi gerekir.

Cümledeki Kelimeler

- İsim
  - Mutasarrıf (İsim)
    - Camid
    - Müştak
  - Gayrı Mutasarrıf (Mebni)
- Fiil
- Harf

Cümlelerin Öğeleri

- İsim Cümlesi
  - Mübteda + Haber
- Fiil Cümlesi
  - Fiil + Fail + Meful
- Her zaman bu sırada gelmeyebilirler. Öğeler belli şartlarla yer değiştirebilirler.

İsim cümlesi	
Haber	Mübteda
مُسْلِمُونَ	أَنْتُمْ

Fiil cümlesi		
Mefûlun bih	Fâil	Fiil
الْبَيْعَ	اللَّهُ	أَحَلَّ

Mebni ve Mu'râb

- Cümledeki yerine, görevine veya önüne gelen harflerin etkisi ile bir kelimede harf ve/veya hareke değişikliği olmuyorsa **mebni** denir.

Örnek: هُوَ

- Değişiklik oluyorsa **Mu'râb** denir.

Mu'râblık

- Merfu (İsimler ve Fiiller)
  - Mensub (İsimler ve Fiiller)
  - Mecrur (İsimler)
  - Meczum (Fiiller)
-
- İrab harekeyle, harfle veya mahallen olur.

Mu'râblık

■ Örnek

i'râb	Kitap
Merfu	كِتَابٌ
Mensub	كِتَابًا
Mecrur	كِتَابٍ

i'râb	Yazar/yazıyor
Merfu	يَكْتُبُ
Mensub	يَكْتُبَ
Meczum	يَكْتُبِ

Cümledeki Görev

- Cümledeki görevi belirleyen irabdır. Bazen de cümledeki görevinden irabı bulunur. Buna mahalli irab denir.
- Cümlede görevi (mübteda, haber, fiil, fail, meful) olmayan kelimelere **irabdan mahali yok** denir. Bunun örneği harf'lerdir.
- Harf: İsim yada fiil olmayanlardır.

Cümledeki Görev

■ Örnek

■ يُحْكُمُ اللَّهُ آيَاتِهِ

- Bu bir fiil cümlesidir. Cümlenin faili olan Allah kelimesi merfudur. Failliğini i'râbından (merfu oluşundan) anlıyoruz.

Fiil cümlesi		
Mefûlun bih	Fâil	Fiil
آيَاتِهِ	اللَّهُ	يُحْكُمُ

Cümledeki Görev

■ Örnek

■ اتَّقُوا اللَّهَ

- Bu bir fiil cümlesidir. Cümlenin mef'ûlü olan Allah kelimesi mensubdur. Mef'ûllüğünü i'râbından (mensub oluşundan) anlıyoruz.

Emir fiil cümlesi		
Mefûlun bih	Fâil	Fiil
اللّٰهُ	و	اتَّقُوا

Cümledeki Görev

- Cümleyi doğru kurabilmek için bu nedenle her kelimenin i'râbı bilinmeli ve doğru anlaşılmalıdır.

Marifelik-Nekrelik

- Arapçada isimler ya marifedir ya da nekredir. Marifeliği belirleyen bazı durumlar vardır. Bu durumlar dışındakiler nekredir.

Marifelik-Nekrelik

■ Marife İsimler

- Özel (Alem) isimler (إِبْرَاهِيمَ)
- Zamirler (هُوَ)
- İsmi işaretler (هَذَا)
- İsmi mevsuller (الَّذِينَ)
- Harfi tarifle gelen isimler (الْكِتَابِ)
- Marife bir isme muzaf olan isimler

Marifelik-Nekrelik

■ Nekre İsimler

- Marifelik şartını taşımayan isimlerdir.
- Genelde sonunda tenvin bulunur.
- Örnek: عَذَابٌ
- Özel isimlerin de sonunda tenvin olabilir. Nekreliği göstermez. Özel isimler her zaman marifedir. Örnek: مُحَمَّدٌ

Müfred-Tesniye ve Cem

- Türkçede isimler ya tekildir, ya da çoğuldur. O dediğimiz zaman bir kişi anlaşılır. Onlar dediğimizde iki veya daha fazla kişi anlaşılır.
- Arapçada ise tekil (müfred), ikil (tesniye) ve çoğul (cem) vardır. هُو dediğimiz zaman bir kişi, هُمَا dediğimizde iki kişi, هُمْ dediğimizde üç veya daha fazla kişi anlaşılır.

Müenneslik

- Lafzi müenneslik alametleri
  - Ta-i merbuta (Te'nis te'si) ة
    - غَشَاوَةٌ
  - Elif-i Memdude اء
    - الْفَحْشَاءُ
  - Elif-i Meksure ى
    - السَّلْوَى

Müzekker-Müennes

■ Müenneslik (Dişillik)

- **Hakiki** (Gerçekte kadın cinsinden varlık)
  - Lafzi (Müenneslik alameti var): **وَالِدَةٌ**
  - Manevi (Müenneslik alameti yok): **مَرْيَمُ**
- **Mecazi** (Gerçekte kadın cinsinden değil)
  - Lafzi (Müenneslik alameti var): **غَشَاوَةٌ**
  - Manevi (Müenneslik alameti yok): **أَرْضٌ**

Müzekker-Müennes

■ Müzekkerlik (Erillik)

□ **Hakiki** (Gerçekte erkek cinsinden varlık)

■ Lafzi (Müenneslik alameti yok): **إِبْرَاهِيمُ**

■ Manevi (Müenneslik alameti var): **عُصْبَةٌ**

□ **Mecazi** (Gerçekte erkek cinsinden varlık değil)

■ Lafzi (Müenneslik alameti yok): **كِتَابٌ**

■ Manevi (Müenneslik alameti var)

Kök ve Kalıp (Şablon) Mantığı

- Arapça 3 harfli kökler temeline dayanır.
  - 1. harf: ف ile temsil edilir.
  - 2. harf: ع ile temsil edilir.
  - 3. harf: ل ile temsil edilir.

Kök ve Kalıp (Şablon) Mantığı

- ك ت ب kalıbına kökünü yerleştirelim:

ك

ت

ب

...

Kök ve Kalıp (Şablon) Mantığı

- فاعِلْ kökünü yerleştirelim:

ك

ت

ب

ا

كَاتِب

Kök ve Kalıp (Şablon) Mantığı

- مَفْعِلٌ kalıbına س ج د kökünü yerleştirelim:

س

ج

د

مَ

مَسْجِدٌ

Kök ve Kalıp (Şablon) Mantığı

- مَفْعُولٌ kalıbına ك ت ب kökünü yerleştirelim:

ك

ت

ب

مَ — — — و

مَكْتُوبٌ

Adil Düzen

academy

---

adilduzen.nl